

Upphandlingsplan 2023 - 2024

Tekniska nämnden

Innehållsförteckning

Inledning	3
Största inköpsområden år 2021	4
Största inköpsområden 2021	4
Planerade upphandlingar över tröskelvärdet 2023-2024	5
Planerade upphandlingar (2023-2024)	5
Beskrivning av systematiskt hållbarhetsarbete i upphandlingar	6
Produkt och verksamhetsområden där nya inköpslösningar efterfrågas	9
Produkt och verksamhetsområden där mer hållbara inköp efterfrågas	10

Inledning

I budget 2018 beslutade kommunfullmäktige att stadens inköpsverksamhet, genom en tydlig politisk styrning, ska användas som strategiskt verktyg för att bidra till fler och bättre innovationer och att vidareutveckla det påbörjade arbetet med att uppnå sociala och miljömässiga mål. Den utredning som följde visade att ökad politisk styrning på nämndsnivå och koncernnivå kräver gemensam rapportering och planering av strategiskt angelägna upphandlingar, innovativa upphandlingar och hållbara inköp.

Samtliga nämnder ska med anledning av kommunfullmäktiges beslut årligen redovisa aktuell inköpsstatistik, planerade upphandlingar (över tröskelvärdet), hur hållbarhetshänsyn säkras i nämndens inköp och upphandlingar samt eventuella produkt- eller verksamhetsområden där mer hållbara och/eller innovativa inköpslösningar efterfrågas.

Nämndernas upphandlingsplaner ska ligga till grund för stadens gemensamma planering av strategiskt viktiga inköpsprojekt. Upphandlingsplanen kommer att redovisas för kommunstyrelsen.

Största inköpsområden år 2021

Stadskontoret arbetar aktivt med att upphandla kommunövergripande (kö) ramavtal inom samtliga inköpsområden i staden, och antalet ramavtalsområden ökar ständigt. Enligt Malmö stads *Inköpspolicy* är det respektive nämnds ansvar att inköp och upphandlingar sker enligt gällande regelverk och att kommunövergripande avtal nyttjas då hög avtalstrohet eftersträvas. För de behov som inte täcks av kommunens kommunövergripande ramavtal ska förvaltningsspecifika avtal användas. Alternativt ska avtal som samordnats av annan part, till exempel Skånes Kommuner eller ADDA, nyttjas. Hög avtalstrohet är en förutsättning för en fungerande kontroll och styrning av inköpsverksamheten. Bristande avtalstrohet kan innebära att EU-direktiv och svensk lagstiftning inte följs, att förtroendet för kommunen som köpare minskar, att staden får sämre villkor med avseende på exempelvis pris, frakt, montering, garanti, miljö etcetera. Det innebär också att det arbete som staden lägger på att skapa ramavtal inte ger önskad effekt. Avtalstrohet är inte obligatoriskt att rapportera till kommunstyrelsen. Enskild förvaltning kan dock välja att rapportera till nämnd.

För att få en överblick över stadens värdemässigt största inköpsområden ska respektive förvaltning redogöra för sina största inköpsområden år 2021 (tkr). Den del av inköpen som skett genom avrop på kommunövergripande ramavtal har noterats i tabellen. Inköp som inte avropats från stadens ramavtal har noterats i tabellen ”Inköp från annat avtal”.

Största inköpsområden 2021

Inköpsområde	Inköp från (k.ö.) avtal (tkr)	Inköp från annat avtal (tkr)	Totalt (tkr)
61800 Anl- o reparationsentreprenad	26 597	98 403	125 000
74900 Övriga främmande tjänster	1 113	48 624	49 737
74500 Konsulttjänster	13 411	20 680	34 091
61880 Transporttjänster	88	31 316	31 405
61823 Marksanering	17	15 616	15 633
46300 Köp av huvudverksamhet	2 047	7 952	9 999
61316 Städning	1 248	8 151	9 399

Beskrivning av inköpsområden och avtal

Tekniska nämnden har under 2021 genomfört en stor förändring avseende upphandlingsvolymerna genom att driftentreprenaden från 1 april 2021 genomförs av Serviceförvaltningen och i egen regi.

Fastighets- och gatukontoret har en upphandlings- och entreprenadenhet med upphandlare och beställarombud. Enhetens ansvar är struktur, stöd och rådgivning vid upphandling. Enheten handlar upp varor, tjänster och anläggningsentreprenader. Enheten följer upp konsult- och entreprenadkontrakt och svarar för byggledning.

Vid genomförande i egen regi av Serviceförvaltningen eller Parkeringsövervakning Malmö AB sker ingen upphandling. Däremot finns förhandlade priser och avtal tecknas på olika perioder för olika entreprenader. Vissa av kontorets behov kan endast tillhandahållas av entreprenörer som innehar en monopolliknande marknadsställning, vilket t ex gäller Billigare buss för äldre samt kontorets kostnader för Malmöpendeln och Skånetrafiken.

Tekniska nämnden handlar upp egna ramavtal och dessa finns med i kolumnen "Inköp från annat avtal" i ovan tabell, dessa inköp är till exempel beläggningsprogrammet, drift och underhållsentreprenad tom 210331, mindre ombyggnader, reparationer och underhåll av broar, kajer och konstbyggnader, tekniska konsulttjänster och städning av offentliga toaletter.

Planerade upphandlingar över tröskelvärdet 2023–2024

För att kunna fatta stadsövergripande strategiska beslut kring upphandlingar behöver kommunstyrelsen en sammanställning av samtliga större upphandlingar som planeras i respektive nämnd. Nedan ska nämnden därför redogöra för samtliga planerade upphandlingar, över tröskelvärdet, år 2023 - 2024 samt uppskattat kontraktsvärde för dessa.

Planerade upphandlingar (2023–2024)

Planerad upphandling	Kontraktsvärde (tkr)
Byggentreprenader	650 000
Ramavtal - Tekniska konsulttjänster	150 000
Reparation och underhåll av broar, kaj och konstbyggnader	100 000
Färdtjänst	70 000
Produktionsteknik	23 000
Muddring	15 000
Bygg och anläggning - Tillfälliga	14 000
Nytt IT-stöd inom fastighetsförvaltning	9 000
ramavtal - Papperskorgar	5 000
Trafikmätning	3 500
Ramavtal - Hotellnätter	1 500

Beskrivning av systematiskt hållbarhetsarbete i upphandlingar

Den 1 juli 2023 planeras lagen om offentlig upphandling att ändras. Av lagändringen följer att staden ska beakta miljömässiga och sociala hållbarhetsaspekter i varje upphandling. Samma skyldigheter följer även av andra lagregleringar och styrdokument såsom Agenda 2030, barnkonventionen och stadens miljöprogram och inköspolicy.

Ett systematiskt angreppssätt är avgörande för att säkra att hållbarhetsymsyn tas i varje upphandling. Nedan ska nämnden därför redogöra för hur de systematiskt arbetar med hållbarhetsymsyn.

Nytt för årets rapportering är att nämnden ska beskriva vilka hållbarhetskrav som ställts i tidigare genomförda upphandlingar och inte vilka krav som planeras i kommande upphandlingar. Detta för att krav som regel bestäms i det operativa skedet i en upphandling snarare än innan processen är i gång.

Med hållbarhetskrav avses både miljökrav och sociala krav. För mer vägledning och information kring hållbarhetsarbete i upphandling, se Vägledning för hållbarhet i upphandling på KOMIN.

Stadskontorets upphandlingsenhet ansvarar för att säkerställa hållbarhetskrav i kommunövergripande upphandlingar/avtal. Redovisning av hållbarhetskrav i dessa upphandlingar/avtal svarar Stadskontoret för. När det gäller de upphandlingar som sker via ADDA (f.d. SKL Kommentus), Kammarkollegiet eller Skånes kommuner behöver förvaltningen inte redogöra för de hållbarhetskrav som ställts.

För förvaltningsspecifika upphandlingar som genomförs av egen personal eller via internt/externt ombud, ligger ansvaret för att uppnå en viss hållbarhetsstandard på den enskilda förvaltningen. Den följande redogörelsen avser således förvaltningsspecifika upphandlingar såväl under som över tröskelvärde och kopplar an till stadens skyldigheter att uppfylla såväl miljöprogrammet som lagkrav. Direktupphandlingar undantas i denna redogörelse.

Klimatkrav

Klimatkrav som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Produkter/material med lägre klimatpåverkan vid tillverkning (exempel växtbaserade livsmedel)			x
Energieffektiva produkter/byggnader			x
Krav på förnybar energi vid produktion av produkt/bygg och anläggning	x		
Hållbarhetsmärkning innehållandes klimatkrav			x
Tak för maximalt CO2-utsläpp vid nybyggnation	x		

Vi har klimatkalkyl i de större i entreprenaderna.

Kemikaliekrav

Kemikaliekrav som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Upphandlingsmyndighetens kemikaliekrav	x		
Hållbarhetsmärkning innehållandes kemikaliekrav			x
Krav för att minska spridning av mikroplaster			x

Miljöbedömning utifrån BASTA nivå BASTA, SundaHus nivå C+ eller Byggvarubedömningen nivå Accepteras			x
Kemikaliekrav från "Gemensamma miljökrav för entreprenader"	x		

Cirkulära krav

Cirkulära krav som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Välja återbrukade produkter	x		
Välja produkter/material som kan återvinnas/återbrukas längre fram		x	
Välja flergångsalternativ framför engångsalternativ			x
Reparationsmöjligheter			x
Cirkulär avyttring (ex. skapa system för att avyttra till återanvändning/ materialåtervinning)		x	
Efterfråga återvunnet material		x	

På dessa frågor löses/beslutas detta projektspecifikt där tillgång på återbrukat material finns.

Krav för hållbar mobilitet, minskat buller och minskade luftföroreningar

Krav för hållbar mobilitet, minskat buller och minskade luftföroreningar som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Cykeltransporter			x
Förnybara drivmedel – transporter och arbetsfordon	x		
El, biogas eller vätgasfordon		x	
Möjliggöra resor i linje med stadens resepolicy			x
Euroklass-krav och utsläppskrav på arbetsmaskiner	x		

Krav för att främja biologisk mångfald

Krav för att främja biologisk mångfald som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Ekologiska livsmedel och MSC/ASC märkt fisk			x
Övriga hållbarhetsmärkningar som innehåller krav som främjar biologisk mångfald (exempelvis: FSC, PEFC, FFP)			x
Krav på grönytefaktor eller andra insatser för att främja biodiversitet vid projektering/entreprenader	x		

Krav för jämlikhet och lika rättigheter

Krav för jämlikhet och lika rättigheter som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant

Antidiskrimineringsklausulen		x	
Sysselsättningsfrämjande villkor	x		
Genomför barnkonsekvensanalys i upphandlingsprocessen			x

Fastighets- och gatukontoret lämnar över förslag till arbetsmiljöplan som ska utvecklas och anpassas av entreprenören.

Arbetsrättsliga krav

Arbetsrättsliga krav som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Arbetsrättsliga villkor för lön, semester och arbetstid	x		
Hållbara leveranskedjor (ILO:s kärnkonventioner m.fl.)			x
Krav på rättvisemärkta produkter (exv. Fairtrade)			x
Krav på systematiskt arbetsmiljöarbete	x		
Etiska krav på natursten	x		

Fastighets- och gatukontoret lämnar över förslag till arbetsmiljöplan som ska utvecklas och anpassas av entreprenören.

Tillgänglighetskrav

Tillgänglighetskrav som tillämpats i upphandlingar det senaste året	Ställer ni kravet regelmässigt?		
	Ja	Nej	Ej relevant
Krav på universell utformning		x	
Digital tillgänglighet i form av krav standarder/specifika funktioner			x
Krav på tillgängliga alternativ/lösningar	x		

Upphandlingar det senaste året i vilka sociala företag har lämnat anbud

Upphandling	Socialt företag

Produkt och verksamhetsområden där nya inköpslösningar efterfrågas

Malmö stad genomför årligen inköp för cirka nio (9) miljarder kronor. Det innebär att stadens inköp motsvarar en väsentlig andel av stadens totala omsättning om 23 miljarder kronor. Kraften i stadens inköp är påtaglig men det krävs ökad samordning för att på ett samlat sätt fokusera på de politiska ambitionerna när det gäller social och miljömässig hållbarhet och innovativa inköpslösningar. Ett första steg är att skapa en överblick genom att nämnderna identifierar och rapporterar förslag på behov av nya inköpslösningar.

Nya (innovativa) inköpslösningar kan bli aktuella när befintliga lösningar inte är tillräckligt effektiva, har för låg kvalitet, är för dyra eller saknas helt. I sådana fall finns anledning att uppmuntra till nya lösningar.

Nya inköpslösningar behöver ta sin utgångspunkt i det behov som ska tillgodoses. Det handlar om att på ett tydligt sätt beskriva vilken funktion som ska uppnås eller tillgodoses (Vad) men utan att beskriva lösningen (Hur).

För att skapa utrymme för ett innovativt perspektiv för att uppnå de behov som staden har krävs mycket god framförhållning då upphandling av nya lösningar är tidskrävande. Det är viktigt att verksamheten är beredd att satsa såväl personellt (arbetstid) som ekonomiskt (testbädd) för att finna nya lösningar. Ett resonemang kring innovativa inköpslösningar finns i utredningen *Återrapportering - Utredningsdirektiv budget 2018 - Utredda förutsättningar för bättre politisk styrning och främjande av såväl hållbara som innovationsupphandlingar* (STK-2019-1134).

Nedan ska nämnden ge förslag på produkt- eller verksamhetsområden där nya inköpslösningar efterfrågas.

Tekniska nämnden har ett hållbarhetstänk vid alla upphandlingar och ställer olika miljökrav vid varje upphandling tex på transporter och att produkter ska innehålla återvunnet material.

Produkt och verksamhetsområden där mer hållbara inköp efterfrågas

Nämnden ska även, utifrån förvaltningens inköpsbehov de kommande två åren, ge förslag på områden där behovet potentiellt kan lösas på ett mer hållbart sätt.

Vid kommande upphandlingar och där möjligheten uppstår kommer Tekniska nämnden att arbeta för fler ansvarsfulla inköp genom att föra en dialog med verksamheten om de krav som ska ställas på tex transporter men även ta upp de möjligheter som finns på till exempel återbruk av material för att hitta nya mer hållbara lösningar.